Motion till riksdagen 1985/86:A733

Maria Leissner (fp)

Rätt till ledighet för uppdrag inom internationellt biståndsarbete

---

I ett internationellt perspektiv kännetecknas de senaste åren av ett starkt ökande antal katastrofer. De frivilliga hjälporganisationerna har fått en allt viktigare roll att spela i initialskedet efter sådana katastrofer. Tack vare sitt lokala kontaktnät har dessa organisationer mer effektivt än andra biståndsgivare kunnat utnyttja resurserna i de drabbade länderna. Bl. a. av detta skäl har en växande andel av det statliga anslaget till katastrofbistånd kanaliserats genom enskilda organisationer som Rädda barnen, Röda korset m. fl.

För de svenska frivilligorganisationer som arbetar med katastrofhjälp har denna utveckling kontinuerligt ökat behovet av biståndsarbetare för korttidsuppdrag 3–6 månader i katastrofdrabbade områden. Det gäller framför allt sjukvårdspersonal, nutritionister, tekniker, logistiker samt administrativ och samordnande personal. Personellt bistånd är en viktig del av frivilligorganisationernas katastrofhjälp. Så mycket allvarligare är de svårigheter som framkommit på senare tid för tänkbara biståndsarbetare att med kort varsel utverka tjänstledighet från arbetsgivaren för uppdrag i katastrofområden. På samma sätt som Specialenheten, FN:s "beredskapsstyrka", har de frivilliga biståndsorganisationerna byggt upp egna startklara arbetslag, som är beredda att med mycket kort varsel stå till organisationernas förfogande. Personal finns sålunda, svårigheten ligger i att frigöra dem från sina ordinarie arbeten.

Svensk lag medger i dag arbetstagare tjänstledighet endast för uppdrag i Förenta nationernas tjänst. När det gäller arbete i frivilligorganisationeras tjänst är arbetstagaren beroende av om de själva lyckas utverka tjänstledighet från sin arbetsgivare. Till sitt stöd har arbetstagaren enbart rekommendationer till statlig, kommunal och privat arbetsgivare att "aktivt medverka till att biståndsverksamheten tillförs kvalificerad personal". Det är naturligtvis bra att rekommendationen finns, men den är i dag helt otillräcklig för att frivilligorganisationernas behov av kvalificerad personal skall kunna täckas.

Trots att det finns tillgång på kvalificerad personal tvingas biståndsorganisationerna finkamma sina beredskapsregister för att hitta människor som har möjlighet att snabbt få tjänstledighet. Det är en olycklig situation att de ökande resurser som kanaliseras via frivilliga hjälporganisationer förlorar i effekt därför att dessa inte i ett akutläge snabbt kan skicka ut kvalificerad personal.

Därför är det angeläget att förbättra de frivilliga hjälporganisationernas möjligheter att frigöra människor för biståndsarbete. Det vore rimligt att jämställa dem som tjänstgör för en frivillig organisation i ett katastrofområde med stöd av svenska biståndsmedel med FN-personal vad gäller rätten till tjänstledighet.

Det vore rimligt att de organisationers personal som med stöd av svenska biståndsmedel opererar i katastrofområden jämställs med FN-personal vad gäller rätten till tjänstledighet.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan framförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om rätt till tjänstledighet för internationellt katastrofbiståndsarbete.

Stockholm den 27 januari 1986

Maria Leissner (fp)